

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาคุณสมบัติและมาตรฐานการปฏิบัติงานของนักเทคโนโลยีการศึกษาในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ

ประชากร

ประชากรหมายถึงบุคลากรของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารและนักเทคโนโลยีการศึกษา มีจำนวนดังนี้

1. ผู้บริหาร จำนวน 15 คน
2. นักเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 27 คน ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้กำหนดให้นักเทคโนโลยีการศึกษาทั้ง 27 คนเป็นประชากร หรือให้ข้อมูลในการศึกษา

รวมประชากรทั้งสิ้น 42 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างได้แก่อาจารย์ประจำสาขาวิชาทั้ง 12 สาขาวิชา ซึ่งเป็นผู้เขียนตำราและเป็นอาจารย์ประจำสาขาวิชาจำนวน จำนวน 320 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่อาจารย์ประจำสาขาวิชาทั้ง 12 สาขาวิชา เลือกกลุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มอย่างแบบโควต้า 175 คน ซึ่งการคำนวณหากกลุ่มตัวอย่างนี้ใช้ตารางสำเร็จรูปที่ใช้สูตรของ R.V Krejcie และ R.W Morgan (เพ็ญแข, 2540)

ตารางที่ 2 ตารางสรุปกลุ่มตัวอย่างอาจารย์ประจำสาขาวิชา

จำนวน	อาจารย์ประจำสาขาวิชา	จำนวนทั้งหมด	กลุ่มตัวอย่าง
1.	สาขาวิชาศึกษาศาสตร์	46	25
2.	สาขาวิชาศิลปศาสตร์	25	14
3.	สาขาวิชาวิทยาการจัดการ	49	27
4.	สาขาวิชานิติศาสตร์	32	18
5.	สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ	25	13
6.	สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์	24	13
7.	สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์	23	13
8.	สาขาวิชารัฐศาสตร์	15	8
9.	สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์	32	18
10.	สาขาวิชานิติศาสตร์	22	12
11.	สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	12	7
12.	สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์	12	6
	รวม	320	175

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณสมบัติและมาตรฐานของนักเทคโนโลยีการศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และแบบปลายเปิด แบ่งเป็น 4 ตอน คือ

ลักษณะของแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายปิด เรื่องเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ หน่วยงานที่สังกัด

ตอนที่ 2 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติของนักเทคโนโลยีการศึกษา ดังนี้

คุณสมบัติของนักเทคโนโลยีการศึกษาทางด้านบุคลิกภาพที่เกี่ยวข้องกับ

1. ด้านการออกแบบ
2. ด้านการพัฒนา
3. ด้านการใช้สื่อ
4. ด้านการจัดการ
5. ด้านการประเมิน

ตอนที่ 3 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งถามความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานของนักเทคโนโลยีการศึกษา

มาตรฐานที่ 1 : งานวางแผนและจัดการด้าน เทคโนโลยีการศึกษา

มาตรฐานที่ 2 : งานจัดระบบและวางแผนสื่อ

มาตรฐานที่ 3 : งานออกแบบและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

มาตรฐานที่ 4 : การออกแบบเพื่อผลิตสื่อการเรียนการสอน

มาตรฐานที่ 5 : การวิจัยด้านเทคโนโลยีการศึกษา

มาตรฐานที่ 6 : การพัฒนาด้านเทคโนโลยีการศึกษา

มาตรฐานที่ 7 : การประเมินผลภายในและภายนอก

มาตรฐานที่ 8 : การเผยแพร่ด้านเทคโนโลยีการศึกษา

มาตรฐานที่ 9 : งานผลิตสื่อสิ่งพิมพ์

มาตรฐานที่ 10 : งานผลิตสื่อกราฟิก

มาตรฐานที่ 11 : งานผลิตสื่อเทปเสียง/วิทยุกระจายเสียง

มาตรฐานที่ 12 : งานผลิตสื่อวีดิทัศน์/วิทยุโทรทัศน์

มาตรฐานที่ 13 : งานผลิตสื่อด้านคอมพิวเตอร์

มาตรฐานที่ 14 : งานบริการให้คำปรึกษาด้านเทคโนโลยีการศึกษา

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิด ให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะคุณสมบัติและงานมาตรฐานของนักเทคโนโลยีการศึกษา

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามเบื้องต้น สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ได้แก่ผู้บริหาร อาจารย์ประจำสาขาวิชา และนักเทคโนโลยีการศึกษา โดยมีขั้นตอนดังนี้

คุณสมบัติของนักเทคโนโลยีการศึกษาซึ่งเป็นตามข้อกำหนดของสมาคมสื่อสารและเทคโนโลยีการศึกษาแห่งสหรัฐอเมริกา (Association for Education Communications and Technology : AECT) ได้ใช้การแบ่งขอบข่ายเทคโนโลยีการศึกษาตามที่ (Seels and Richey, 1994 อ้างถึงใน ฐาปนีย์, 2546) ได้การศึกษาไว้ ประกอบด้วย 5 ขอบข่ายใหญ่

ด้านการออกแบบ	5 ข้อ
ด้านการพัฒนา	5 ข้อ
ด้านการใช้สื่อ	6 ข้อ
ด้านการจัดการ	5 ข้อ
ด้านการประเมิน	6 ข้อ

มาตรฐานของนักเทคโนโลยีการศึกษาได้นำผลงานการวิจัยเรื่องการพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานเทคโนโลยีการศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย (ฐาปนีย์, 2546) ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้

มาตรฐานที่ 1 : งานวางแผนและจัดการด้าน เทคโนโลยีการศึกษา	3 ข้อ
มาตรฐานที่ 2 : งานจัดระบบและวางแผนสื่อ	4 ข้อ
มาตรฐานที่ 3 : งานออกแบบและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน	5 ข้อ
มาตรฐานที่ 4 : การออกแบบเพื่อผลิตสื่อการเรียนการสอน	6 ข้อ
มาตรฐานที่ 5 : การวิจัยด้านเทคโนโลยีการศึกษา	4 ข้อ
มาตรฐานที่ 6 : การพัฒนาด้านเทคโนโลยีการศึกษา	6 ข้อ
มาตรฐานที่ 7 : การประเมินผลภายในและภายนอก	5 ข้อ
มาตรฐานที่ 8 : การเผยแพร่ด้านเทคโนโลยีการศึกษา	8 ข้อ
มาตรฐานที่ 9 : งานผลิตสื่อสิ่งพิมพ์	6 ข้อ
มาตรฐานที่ 10 : งานผลิตสื่อกราฟิก	6 ข้อ
มาตรฐานที่ 11 : งานผลิตสื่อเทปเสียง/วิทยุกระจายเสียง	7 ข้อ

มาตรฐานที่ 12 : งานผลิตสื่อวีดิทัศน์/วิทยุโทรทัศน์	7 ข้อ
มาตรฐานที่ 13 : งานผลิตสื่อด้านคอมพิวเตอร์	7 ข้อ
มาตรฐานที่ 14 : งานบริการให้คำปรึกษาด้านเทคโนโลยีการศึกษา	2 ข้อ

ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม

1. ตรวจสอบเอกสารโดยศึกษาประเด็นเกี่ยวกับคุณบัติและมาตรฐานงานเทคโนโลยีการศึกษา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ เพื่อนำมาสร้างกรอบของแบบสอบถาม
2. ศึกษาวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อกำหนดโครงสร้างของแบบสอบถามให้ตอบสนองวัตถุประสงค์ของงานวิจัย
3. สร้างข้อคำถาม และแบบสอบถาม
4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความถูกต้องของเนื้อหา สำนวนภาษา แล้วจึงนำมาแก้ไขปรับปรุงให้สมบูรณ์
5. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยีการศึกษาจำนวน 3 คน ผู้เชี่ยวชาญทางด้านวัดผลการศึกษาจำนวน 1 คน และผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 1 คน เพื่อคุณภาพของเครื่องมือ ความเหมาะสมของเนื้อหา ภาษา รูปแบบ และความครอบคลุมของแบบสอบถาม
6. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
7. แบบสอบถามชุดนี้เป็นการหาประสิทธิภาพเครื่องมือวิจัยโดยผู้เชี่ยวชาญ
8. นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษาในวิจัยครั้งนี้

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. นำหนังสือราชการจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ถึงมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช เพื่อขอเก็บข้อมูลทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “คุณสมบัติที่พึงประสงค์ของนักเทคโนโลยีการศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ”
2. นำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัยนำส่งอธิการบดีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลภายในมหาวิทยาลัยฯ ทั้งผู้บริหาร อาจารย์ประจำสาขาวิชา 12 สาขาวิชา และนักเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามและเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ใช้ระยะเวลาดำเนินการ 12 วัน (27 กุมภาพันธ์ 2549 – 10 มีนาคม 2549)
4. รวบรวมแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 217 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ทั้งหมดจำนวน 217 ชุด โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ
2. จำแนกแบบสอบถามตามลักษณะงานที่สังกัดกลุ่มตัวอย่าง
3. นำคะแนนที่ได้ทั้งหมดไปกรอกลงในแบบบันทึกรหัส เพื่อนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

4. วิเคราะห์ข้อมูลโดยกระทำด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นจำนวนร้อยละ ซึ่งนำเสนอในรูปแบบตาราง ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเรื่องคุณสมบัติของนักเทคโนโลยีการศึกษา และมาตรฐานของนักเทคโนโลยีการศึกษาใช้สถิติค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีเกณฑ์การแปลผลตามสูตร

เกณฑ์การวิเคราะห์และแปลผลการศึกษา

ผู้วิจัยนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบสอบถามไปใช้อธิบายระดับความคิดเห็น ซึ่งมีต่อคุณสมบัติและมาตรฐานของนักเทคโนโลยีการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ นำค่าเฉลี่ย (Mean) คือเห็นด้วยมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด เพื่อให้สามารถเห็นถึงระดับความคิดเห็นที่มีต่อคุณสมบัติและมาตรฐานของนักเทคโนโลยีการศึกษา โดยคำนวณความกว้างของแต่ละระดับ

$$\begin{aligned} & \frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนช่วง}} \\ & = \frac{5-1}{5} \\ & = 0.80 \end{aligned}$$

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว ได้กำหนดการแปรความหมาย ของระดับความคิดเห็นได้ดังนี้

คะแนนจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 และตอนที่ 3

เกณฑ์ค่าเฉลี่ยระดับคุณสมบัติมาตรฐานของนักเทคโนโลยีการศึกษา

ระดับค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00	=	มากที่สุด
ระดับค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20	=	มาก
ระดับค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40	=	ปานกลาง
ระดับค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60	=	น้อย
ระดับค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80	=	น้อยที่สุด